

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้และบทบาทของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน ภาคใต้ นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความรู้และบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน ภาคใต้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย คือ การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัย ประชากรและตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสารโครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน (พปม.) หนังสือและเอกสารเกี่ยวกับโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาจากการสัมภาษณ์บุคคล ได้แก่ ครูประถมศึกษาและเจ้าหน้าที่กองการเลือกตั้ง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ทหารหรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร หรือผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส.) หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือผู้นำตามธรรมชาติที่นำอำเภอแต่งตั้งในภาคใต้ 14 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส กระบี่ สตูล พัทลุง ตรัง พังงา ระนอง และภูเก็ต ซึ่งมีชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

หมู่บ้าน จำนวน 6,883 ชุด โดยมีวิธีเลือกตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาความรู้ของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้านไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นครูประถมศึกษาที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ซึ่งมีครูประถมศึกษาที่เป็นประชากรทั้งหมด 6,883 คน เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างเวลาและสถานที่กันจะทำให้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากเกินไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรใช้ตัวอย่างประชากรจำนวน 50 คน มีวิธีการเลือกตัวอย่างประชากรเขตการศึกษา จังหวัด อำเภอ โรงเรียน และเผยแพร่ โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531) ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 การเลือกเขตการศึกษา สุ่มตัวอย่างจำนวนเขตการศึกษาจากภาคใต้ ซึ่งมี 3 เขต คือ เขตการศึกษา 2 เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4 เพื่อให้ได้เขตการศึกษาที่เป็นตัวแทนภาคใต้เพียง 2 เขต จึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ได้เขตการศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรคือ เขตการศึกษา 3 และเขตการศึกษา 4

1.2 การเลือกจังหวัด สุ่มตัวอย่างจังหวัดจากจังหวัดในเขตการศึกษา 3 ซึ่งมี 5 จังหวัด และเขตการศึกษา 4 ซึ่งมี 5 จังหวัดเพื่อเป็นตัวแทนเขตการศึกษา เขตละ 1 จังหวัด รวมเป็น 2 จังหวัด จึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา ได้จังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากร คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเขตการศึกษา 3 และจังหวัดตรัง ในเขตการศึกษา 4 (ดังตารางที่ 1)

1.3 การเลือกอำเภอ สุ่มตัวอย่างจำนวนอำเภอจากอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดตรัง เพื่อเป็นตัวแทนของจังหวัด จังหวัดละ 1 อำเภอ รวมเป็น 2 อำเภอ จึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา ได้อำเภอที่เป็นตัวอย่างประชากร คือ อำเภอเวียงสระ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอย่านตาขาว ในจังหวัดตรัง (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ประชากรและตัวอย่างประชากร จำแนกตามเขตการศึกษา จังหวัด และอำเภอ

เขตการศึกษา	จังหวัด	ตัวอย่าง	ตัวอย่าง	ตัวอย่าง
		ประชากร เขตการศึกษา	ประชากร จังหวัด	ประชากร อำเภอ
2	ยะลา ปัตตานี สตูล นราธิวาส	-	-	-
3	สงขลา พัทลุง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช	3	สุราษฎร์ธานี	เวียงสระ
4	ภูเก็ต ตรัง กระบี่ พังงา ระนอง	4	ตรัง	ย่านตาขาว
รวม	14	2	2	2

1.4 การเลือกโรงเรียนประถมศึกษา สุ่มตัวอย่างจำนวนโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้สำรวจโรงเรียนที่มีครูประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนเดิม จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงสระและย่านตาขาว ดังนี้ คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงสระ จำนวน 42 โรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอย่านตาขาว จำนวน 62 โรงเรียน เพื่อเป็นตัวแทนอำเภออำเภอละ 25 โรงเรียน จึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาค่าได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 50 โรงเรียน ดังรายชื่อโรงเรียนในภาคผนวก ค

1.5 การเลือกครูประถมศึกษา เลือกครูประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านจากโรงเรียนที่เลือกไว้ในข้อ 1.4 โรงเรียนละ 1 คน สำหรับโรงเรียนที่มีครูที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน มากกว่า 1 หมู่บ้าน ใช้

วิธีการคัดเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาเพื่อให้ได้ครูโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน (ดังตารางที่ 2)

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาบทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ทั้งหมด 3 กลุ่ม คือ ครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ทหารหรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร หรือผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส.) หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือผู้นำตามธรรมชาติที่นายอำเภอแต่งตั้ง มีวิธีการเลือกตัวอย่างประชากร ดังนี้

2.1 การเลือกครูประถมศึกษา ได้แก่ ครูประถมศึกษากลุ่มเดียวกับครูประถมศึกษาที่เลือกไว้ในข้อ 1.5

2.2 การเลือกผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตบริการของโรงเรียนที่มีครูประถมศึกษาเผยแพร่ประชาธิปไตยในระดับหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอเวียงสระและอำเภอนาดยาว หมู่บ้านละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน (ดังตารางที่ 2)

2.3 การเลือกผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ทหารหรือตำรวจ หรืออาสาสมัคร หรือผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส.) หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือผู้นำตามธรรมชาติที่นายอำเภอแต่งตั้งที่ร่วมเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านกับครูประถมศึกษาในพื้นที่อำเภอเวียงสระและอำเภอนาดยาว หมู่บ้านละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน (ดังตารางที่ 2)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากร จังหวัด อำเภอ โรงเรียน ครูประถมศึกษา
ผู้ใหญบ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญบ้าน และผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
ระดับหมู่บ้าน

จังหวัด	อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	จำนวนครู ประถมศึกษา	จำนวนผู้ใหญบ้าน หรือผู้ช่วยผู้ใหญบ้าน	จำนวนผู้ร่วมใน ชุดปฏิบัติการฯ
สุราษฎร์ธานี	เวียงสระ	25	25	25	25
ตรัง	ย่านตาขาว	25	25	25	25
รวม	2	50	50	50	50

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่างประชากรตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างประชากร	จำนวนตัวอย่างประชากร			
	เครื่องมือ ฉบับที่ 1 (แบบทดสอบ)	เครื่องมือ ฉบับที่ 2 (แบบสัมภาษณ์)	เครื่องมือ ฉบับที่ 3 (แบบสัมภาษณ์)	เครื่องมือ ฉบับที่ 4 (แบบสัมภาษณ์)
ครูประถมศึกษา	50	50	50	50
ผู้ใหญบ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญบ้าน	-	-	-	50
ผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการฯ	-	-	-	50
รวม	50	50	50	150

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ฉบับดังนี้

1. ฉบับที่ 1 แบบทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ภาคใต้ มี 2 ตอน คือ
  - 1.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)
  - 1.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ภาคใต้ เกี่ยวกับความรู้ด้านเนื้อหาการปกครองในระบบประชาธิปไตย และด้านวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (Multiple Choice)
2. ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์การนำความรู้ที่ได้จากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้าน ไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคใต้ ประกอบไปด้วยความรู้ 2 ด้าน คือ ความรู้ด้านเนื้อหาการปกครองในระบบประชาธิปไตย และด้านวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ลักษณะแบบตรวจรายการ จำนวน 19 ข้อ และชนิดไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ในรูปคำถามปลายเปิด (Open End) จำนวน 1 ข้อ
3. ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคใต้ เกี่ยวกับบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างในรูปของมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) กำหนดค่าน้ำหนักของความสำคัญเป็น 4 ระดับ และคำถามอื่น ๆ ในรูปปลายเปิด จำนวน 41 ข้อ เป็นแบบตรวจรายการ จำนวน 6 ข้อ และแบบไม่มีโครงสร้างในรูปคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ
4. ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับหมู่บ้านภาคใต้ประกอบไปด้วยบทบาท 3 ด้าน คือ บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านและกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน บทบาทในการให้ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย และบทบาทในการส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย

ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างในรูปมาตราส่วนประเมินค่า กำหนดค่าน้ำหนักความสำคัญของบทบาทออกเป็น 4 ระดับ และคำถามอื่น ๆ ในรูปปลายเปิด จำนวน 24 ข้อ เป็นแบบตรวจรายการ จำนวน 6 ข้อ และแบบไม่มีโครงสร้าง ในรูปคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

ก. ขั้นตอนการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ครูประถมศึกษาที่ทำหน้าที่เผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่กองการเลือกตั้งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาสร้างแบบทดสอบสำหรับครูประถมศึกษา 1 ฉบับ แบบสัมภาษณ์สำหรับครูประถมศึกษา 2 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์สำหรับครูประถมศึกษา ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน 1 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 4 ฉบับ

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไขและนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น จากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับละ 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและการครอบคลุมของเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) โดยนำเครื่องมือฉบับที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบไปใช้กับครูประถมศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ นำเครื่องมือฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับครูประถมศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน และนำเครื่องมือฉบับที่ 4 ไปใช้กับผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน กลุ่มละ 20 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาและข้อความ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์

6. หาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีรายละเอียดในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

6.1 หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ

1) หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ ผลที่ได้จากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Power of Discrimination) และค่าความยากง่าย (Degree of Difficulty) โดยใช้สูตร

$$D = \frac{R_U - R_L}{f}$$

$$P = \frac{R_U + R_L}{2f}$$

เมื่อ D หมายถึง อำนาจจำแนกของข้อสอบ

P หมายถึง ค่าความยากง่ายของข้อสอบ

R_U หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อนั้นถูก

R_L หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อนั้นถูก

f หมายถึง จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม (ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน)

(ประคอง วรรณสูตร, 2528)

2) จากผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ทดลองใช้ ปรากฏว่าข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก 0.2 ขึ้นไป และค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2-0.8 มีจำนวน 35 ข้อ ส่วนข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่ายไม่อยู่ในเกณฑ์นี้ จำนวน 5 ข้อ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ในด้านตัวเลือกและคำถามที่ใช้ โดยยังคงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์เดิมและได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3) นำคะแนนของผู้ตอบแบบทดสอบทั้ง 20 คน ที่ตอบแบบทดสอบใน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังได้แสดงไว้ในภาคผนวก จ โดยใช้สูตร KR-21 ดังนี้

$$r_{KR-21} = \frac{n}{n-1} \left| 1 - \frac{\bar{X}(n - \bar{X})}{nS_x^2} \right|$$

เมื่อ r_{KR-21} หมายถึง ค่าความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อ

$\bar{X}$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย

S_x^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

จากการทดลองใช้แบบทดสอบปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 ซึ่งถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อมั่นภายในสูง

6.2 ตรวจสอบความสอดคล้องกันของแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาจากข้อคำถามนำมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปใช้กับตัวอย่างประชากร โดยนำเครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบไปทดสอบครูประถมศึกษาใช้เวลา 60 นาที แบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ ไปสัมภาษณ์ครูประถมศึกษา ใช้เวลาประมาณ 120 นาที และแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 4 ไปสัมภาษณ์ผู้ใหญบ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและผู้ร่วมในชุดปฏิบัติการเผยแพร่ประชาธิปไตย ระดับหมู่บ้าน ใช้เวลาประมาณกลุ่มละ 40 นาที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมด้วยเครื่องมือในการวิจัย และรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากร ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสืออนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีและตรัง เพื่อแจ้งให้ทราบและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้ง 2 จังหวัดคือจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดตรัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาคใต้

1.1 ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ นำมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

1.2 ข้อมูลตอนที่ 2 ข้อมูลจากการทดสอบความรู้ของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน ภาคใต้ นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนในแต่ละเรื่อง และคะแนนรวมของครูประถมศึกษาทั้ง 50 คน หาค่าร้อยละแล้วเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลของกรมวิชาการ จากกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

จากการกำหนดคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ยแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง จากสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ยหรือค่ามีขั้วมิเลขคณิต

ΣX หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบคำถามทั้งหมด

(ประคอง กระมล, 2524)

ระดับ	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	ดีมาก	80 - 100
3	ดี	70 - 79
2	ปานกลาง	60 - 69
1	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	50 - 59
0	ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	0 - 49

(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2534)

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์การนำความรู้ที่ได้รับจากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยระดับหมู่บ้านไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคใต้ นำมาสรุปแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคใต้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้คือ

3.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ในรูปมาตราส่วนประเมินค่า นำมาวิเคราะห์ข้อมูล จากการกำหนดค่าคะแนนของระดับการปฏิบัติ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

คะแนน	ความหมาย
3	ปฏิบัติตามบทบาทมาก
2	ปฏิบัติตามบทบาทปานกลาง
1	ปฏิบัติตามบทบาทน้อย
0	ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาท

จากการกำหนดค่าคะแนน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย
 x หมายถึง ค่าคะแนนของ code คือ 3, 2, 1, 0
 N หมายถึง จำนวนคำตอบทั้งหมด

ค่าเฉลี่ยที่ได้นำมาแปลความหมาย แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
2.55 - 3.00	ปฏิบัติตามบทบาทมาก
1.55 - 2.54	ปฏิบัติตามบทบาทปานกลาง
0.55 - 1.54	ปฏิบัติตามบทบาทน้อย
0.00 - 0.54	ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาทเลย

(ประคอง กรรณสูตร, 2517)

3.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างในรูปแบบตรวจราชการเกี่ยวกับบทบาทของครูประถมศึกษาในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.3 ส่วนที่ 3 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ในรูปคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับบทบาทของครูประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น นำมาจัดหมวดหมู่แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้านภาคใต้ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบสัมภาษณ์บทบาทของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคใต้ ดังนั้นจึงใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกันกับการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 3